

17 Ιανουαρίου, 1992

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΕΠΙ ΤΩΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ
Α. Π. Α. ,

ΕΠΙ ΤΩΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΟΝ Π. Α.,

Εφeseίοντα.

(Εφεση Αφ. 4).

5 *Νομιμοποίηση ανήλικου — Αίτηση για νομιμοποίηση από τον πατέρα — Απαραίτητη προϋπόθεση η συναίνεση της νόμιμης συζύγου του πατέρα - άρθρο 6 του περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμου, Κεφ 278 — Δεν βρέσκειται σε αντίθεση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Νομική Αποκατάσταση των Εξωγάμων Τέκνων.*

10 *Πατρική αναγνώριση — Διαφέρει από την νομιμοποίηση — Οι περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) Νόμοι, 1991 (Ν187/91 και 213/91).*

10 Ο εφεσείων υπέβαλε αίτηση στο Οικογενειακό Δικαστήριο Λευκωσίας για νομιμοποίηση του ανήλικου Α.Π.Α., που είχε γεννηθεί η Α.Σ., με την οποία ο εφεσείων συζούσε. Σε κάθε ουσιαστικό χρόνο ο εφεσείων ήταν νόμιμα παντρεμένος με την Α.Π.Α. με την οποία είχε αποκτήσει τρία παιδιά.

15 Ο εφεσείων δεν καταχώρησε συναίνεση της νόμιμης συζύγου του στη νομιμοποίηση, όπως απαιτούσε το άρθρο 6 του περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμου, Κεφ 278. Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση για τον λόγο αυτό. Ο εφεσείων ισχυρίσθηκε ότι η πιο πάνω πρόνοια ήταν αντίθετη με τις πρόνοιες των άρθρων 3 και 5 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Νομική Αποκατάσταση των Εξωγάμων Τέκνων ("η Σύμβαση") που είχε κυρωθεί από την Δημοκρατία.

20 *Αποφασίσθηκε ότι*

25 (α) Τα άρθρα 3 και 5 της Σύμβασης αφορούσαν, αντίστοιχα, την πατρική αναγνώριση και την εξίσωση των εξωγάμων τέκνων με τα τέκνα που γεννήθηκαν σε γάμο, ως προς τα κληρονομικά τους δικαιώματα. Δεν αφορούσαν την νομιμοποίηση (για την οποία σχετικό ήταν το άρθρο 10 της Σύμβασης) και, κατά συνέπεια, το άρθρο 6 του περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμου, Κεφ. 278, δεν βρισκόταν σε αντίθεση ή σε ασυμφωνία με αυτά.

30 (β) Με τους περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) Νόμους, 1991 (Ν 187/91 και 213/91), που κατάργησαν τον περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμο, Κεφ 278, γινόταν πρόνοια μόνο για πα-

τρική αναγνώριση, της οποίας τα αποτελέσματα ήταν ότι το εξώγαμο τέκνο εξισωνόταν νομικά, από την γέννησή του, με τα σε γάμο γεννηθέντα τέκνα των δύο γονέων του και των συγγενών τους.

*Η έφεση απορρίφθηκε
χωρίς διαταγή για έξοδα.* 5

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Malachtou v. Arnefti (1987) 1 C.L.R. 270

In re Charalambous (1987) 1 C.L.R. 427.

Έφεση. 10

Έφεση από τον αιτητή κατά της απόφασης του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Αντωνιάδης, Πρ. Οικογενειακού Δικαστηρίου) που δόθηκε την 1η Μαρτίου, 1991 (Αρ. Αίτησης 6/90) με την οποία η αίτησή του για πατρική αναγνώριση απορρίφθηκε. 15

Δ. Παπαχρυσόστομου, για τον εφεσείοντα.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Ε. Ρωσσίδου - Παπακυριακού (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τη Δημοκρατία.

Cur. adv. vult. 20

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Πρ.: Η απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από τον Δικαστή κ. Δ.Γ. Στυλιανίδη.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Με την έφεση αυτή προσβάλλεται η απόφαση του Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία απέρριψε την αίτηση του εφεσείοντα για έκδοση διατάγματος νομιμοποίησης του ανήλικου Α.Π.Α., για το λόγο ότι δεν παρουσίασε συναίνεση της νόμιμης συζύγου του. 25

Ο εφεσείων είναι νόμιμα παντρεμένος με την Α.Π.Α.. Από το γάμο αυτό απέκτησαν τρία νόμιμα παιδιά, ένα ενήλικο και δυο ανήλικα. 30

Η σύζυγος και τα παιδιά κατοικούν στον 'Αγιο Δομέτιο.

Ο εφεσείων κατοικά στην Παλλουριώτισσα στην ίδια διεύθυνση με την Α.Σ. από το χωριό Αληθινού.

- 5 Η Α.Σ. γέννησε στις 24 Νοεμβρίου, 1989, αρσενικό παιδί. Καταχωρίστηκε στα ληξιαρχικά βιβλία με το όνομα Α. και όνομα πατέρα Π. Α. - ο εφεσείων.

- 10 Στις 30 Οκτωβρίου, 1990, ο αιτητής καταχώρισε αίτηση στο Οικογενειακό Δικαστήριο Λευκωσίας, με την οποία ζητούσε:-

"Διάταγμα του Δικαστηρίου κηρύττον τον ανήλικον Α.Π.Α., νόμιμον τέκνον του αιτητού συμφώνως του άρθρου 6 του Κεφ. 278 και του άρθρου 4 του Νόμου 50/79."

- 15 Η αίτηση δόθηκε, σύμφωνα με την Πρόνοια του Κανονισμού 16 των περί Διαθηκών και Διαδοχής (Κήρυξη Θανάτου και Νομιμοποίηση) Κανονισμών, Δευτερογενής Νομοθεσία Κύπρου, Τόμος II, σελ. 492, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

- 20 Δεν καταχωρίστηκε συναίνεση της νόμιμης συζύγου του αιτητή.

- 25 Η δικηγόρος που παρουσιάστηκε για το Γενικό Εισαγγελέα δήλωσε στο Οικογενειακό Δικαστήριο ότι δεν έφερε ένσταση για πατρική αναγνώριση, αλλά, πρόβαλε ότι για την έκδοση διατάγματος νομιμοποίησης ήταν αναγκαία προϋπόθεση η συναίνεση της συζύγου του πατέρα.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού άκουσε τις δυο πλευρές, εξέδωσε την εκκαλούμενη απόφαση.

- 30 Ο δικηγόρος του εφεσείοντα επιχειρηματολόγησε ενώπιόν μας ότι οι πρόνοιες του 'Αρθρου 6 του περί Εξαγάμων Τέκνων Νόμου, Κεφ. 278, είναι αντίθετες και ασύμ-

φωνες με τις πρόνοιες των Άρθρων 3 και 5 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Νομική Αποκατάσταση των Εξωγάμων Τέκνων, (η "Σύμβαση"), που κυρώθηκε με βάση το Άρθρο 169 του Συντάγματος και έχει αυξημένη ισχύ έναντι του εσωτερικού νόμου. Για υποστήριξη παράθεσε τις αποφάσεις *Malachtou v. Armefti* (1987) 1 C.L.R. 207 στη σελ. 218 και *In re Charalambous* (1987) 1 C.L.R. 427. 5

Η Σύμβαση δίδει το δικαίωμα στον αιτητή να ζητήσει τη νομιμοποίηση του παιδιού και οι προϋποθέσεις της δικαστικής νομιμοποίησης, που προβλέπονται στο Άρθρο 6 του Νόμου, Κεφ. 278, ειδικά η προϋπόθεση της συναίνεσης της νόμιμης συζύγου του εφεσελοντα, είναι αντίθετες με τις πρόνοιες της Σύμβασης και, ως εκ τούτου, είναι ανίσχυρες. 10

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, από την άλλη πλευρά, εισηγήθηκε ότι η θεραπεία που ζητά ο αιτητής - η νομιμοποίηση - είναι ένδικη θεραπεία πέραν της Συμβάσεως και, ως εκ τούτου, οι πρόνοιες του Εσωτερικού Δικαίου πρέπει να εφαρμόζονται. Οι όροι και περιορισμοί του Άρθρου 6, όπως έχει αποφασιστεί στην υπόθεση *In re Charalambous*, (παραπάνω), δεν αποτελούν εμπόδιο για πατρική αναγνώριση, αλλά, όμως, έχουν εφαρμογή στην περίπτωση νομιμοποίησης. 20

Εξώγαμα τέκνα πριν το 1946 δεν είχαν στην έννομη τάξη της Κύπρου νομική προστασία αναφορικά με την πατρότητά τους. Το Μέρος IV του περί Διαθηκών και Διαδοχής Νόμου, που θεσπίστηκε ως Νόμος 25/45 και η ισχύς του άρχισε την 1η Σεπτεμβρίου, 1946, εισήγαγε τη νομιμοποίηση και την ατελή ή απλή, (που δημιουργεί μόνο δικαίωμα διατροφής για το παιδί), πατρική αναγνώριση εξωγάμων τέκνων στην έννομη τάξη της Κύπρου. 25 30

Ο Κύπριος Νομοθέτης υιοθέτησε τη Γερμανική θέση.

Οι παραπάνω πρόνοιες αντικαταστάθηκαν με τον περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμο του 1955, (Αρ. 15/55), που

είναι το Κεφ. 278 της Έκδοσης του 1959 των Νόμων της Κύπρου. Νομιμοποίηση γίνεται με επιγενόμενο γάμο και με δικαστικό διάταγμα. Το δικαστικό διάταγμα εκδίδεται αν οι προϋποθέσεις που προβλέπει η παράγραφος 3 του 5 Άρθρου 6 ικανοποιούνται. Μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών είναι η συναίνεση της συζύγου του πατέρα, εάν είναι παντρεμένος.

10 Η συναίνεση της νόμιμης συζύγου αποτελούσε προϋπόθεση σύμφωνα με τον Γερμανικό Αστικό Κώδικα και τον Ελληνικό Αστικό Κώδικα. Ο όρος αυτός τέθηκε από τον Νομοθέτη σε μια προσπάθεια ισοζυγίου μεταξύ της προστασίας των εξώγαμων παιδιών και της ιερότητας του γάμου, ο οποίος αποτελεί θεμελιώδη θεσμό της κοινωνίας.

15 Ο σκοπός της Σύμβασης, όπως αναφέρεται στο Προόμιο, είναι να βελτιώσει τη νομική θέση των εξώγαμων παιδιών με τον περιορισμό των διαφορών μεταξύ αυτών και των νόμιμων παιδιών και να συνεισφέρει στην εναρμόνιση των νόμων των Κρατών Μελών.

20 Το Άρθρο 3 προβλέπει την πατρική αναγνώριση και έχει, σε ελληνική μετάφραση:-

"Η πατρική αναγνώρισις παντός εξωγάμου τέκνου δύναται να μαρτυρηται ή επιτυγχάνεται δι' εκουσίας αναγνωρίσεως ή δικαστικής αποφάσεως."

25 Το Άρθρο 9 δίδει στα εξώγαμα τέκνα το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα στην περιουσία του πατέρα του και της μητέρας του και κάθε μέλους της οικογένειας του πατέρα και της μητέρας του σαν να είχε γεννηθεί σε γάμο.

30 Με την πατρική αναγνώριση δεν συντελείται νομιμοποίηση του τέκνου. Για τη νομιμοποίηση προβλέπονται στο Άρθρο 10 της Σύμβασης τα εξής:-

"Ο γάμος μεταξύ του πατρός και της μητρός εξωγά-

μου τέκνου θα αποδίδη εις το τέκνον την νομικήν κατάστασιν του εν γάμω γεννηθέντος τέκνου."

Τα αποτελέσματα της νομιμοποίησης και της πατρικής αναγνώρισης δεν είναι τα ίδια.

Η Σύμβαση έχει αυξημένη ισχύ και εκτοπίζει αντίθετο ή ασύμφωνο εσωτερικό νόμο, ανεξάρτητα αν είναι προγενέστερος ή μεταγενέστερος. 5

Οι πρόνοιες του Άρθρου 6 αναφορικά με τη νομιμοποίηση δεν είναι αντίθετες με τις πρόνοιες της Σύμβασης.

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα ζήτησε από το Δικαστήριο τούτο όπως, διαζευκτικά, με βάση το Άρθρο 3 της Σύμβασης, εκδώσει δικαστικό διάταγμα αναγνώρισης της πατρότητας του Α.Π.Α.. 10

Στην πορεία της βελτίωσης και εκσυγχρονισμού του Οικογενειακού Δικαίου θεσπίστηκε ο περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) Νόμος του 1991, (Αρ. 187/91), που τροποποιήθηκε με τον περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) (Τροποποιητικός) Νόμο του 1991, (Αρ. 213/91). 15

Ο νόμος αυτός που τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Νοεμβρίου, 1991, κατάργησε τον περί Εξωγάμων Τέκνων Νόμο, Κεφ. 278. Ο νέος νόμος είναι ουσιαστικά μεταφορά στην έννομη τάξη της Κύπρου του Ογδού Κεφαλαίου του Αστικού Κώδικα και Εισαγωγικού Νόμου της Ελλάδας μετά τις Τροποποιήσεις του Νόμου 1329/1983, (βλ., κείμενο στη δημοτική που εκδόθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 456/1984). Ο νόμος αυτός δεν προβλέπει νομιμοποίηση. Προνοεί μόνο πατρική αναγνώριση εκούσια ή δικαστική. 25

Το αποτέλεσμα της πατρικής αναγνώρισης εκούσιας ή δικαστικής είναι ότι το τέκνο αποκτά από τη γέννησή του τη νομική κατάσταση και τα δικαιώματα τέκνου γεννημένου σε γάμο απέναντι στους δύο γονείς του και τους συγ- 30

γενείς τους (Άρθρο 23).

Η εκούσια αναγνώριση, με το Άρθρο 16, γίνεται από τον πατέρα εφόσον συναινεί σ' αυτό η μητέρα του τέκνου.

Η εκούσια αναγνώριση από τον πατέρα, σύμφωνα με 5 το Άρθρο 17, γίνεται με ένορκη δήλωση ενώπιον του Πρωτοκολλητή του Οικογενειακού Δικαστηρίου ή με διαθήκη. Η συναίνεση της μητέρας παρέχεται με ένορκη δήλωση ενώπιον του Πρωτοκολλητή. Όταν η συναίνεση της μητέρας δοθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 αυτού, η αναγνώριση θεωρείται ότι συντελέστηκε και γίνονται οι ανάλογες αλλαγές στα ληξιαρχικά βιβλία.

Δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο για δικαστική αναγνώριση έχει η μητέρα και το τέκνο. Όταν η μητέρα αρνείται την προβλεπόμενη από το εδάφιο (1) του Άρθρου 16 συναίνεσή της, δικαίωμα δικαστικής αναγνώρισης 15 έχουν, επίσης ο πατέρας, και στην περίπτωση που ο πατέρας έχει πεθάνει ή δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα, ο παππούς και η γιαγιά της πατρικής γραμμής (Άρθρο 20).

Το Άρθρο 25(2) του νόμου προνοεί ότι όλες οι υποθέσεις 20 που εκκρεμούν κατά την ημερομηνία που τίθεται σε εφαρμογή ο παρών Νόμος θα συνεχιστούν και θα εκδικαστούν από το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμούν αλλά με βάση τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου.

Το Άρθρο 10 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, δεν 25 έχει εφαρμογή γιατί η αντίθετη πρόθεση του Νομοθέτη είναι πρόδηλη από την προαναφερόμενη πρόνοια.

Με βάση όσα έχουν προεκτεθεί νομιμοποίηση δεν μπορούσε να διαταχθεί χωρίς την παρουσίαση της συναίνεσης της συζύγου του εφεσείοντα.

30 Ο εφεσείων δεν έχει δικαίωμα με τη νέα ισχύουσα νομοθεσία να αποταθεί για δικαστική αναγνώριση. Μπορεί, όμως, να κάμει εκούσια αναγνώριση που είναι πολύ απλή

και έχει όλα τα αποτελέσματα τα οποία ο ευπαιδευτος δικηγόρος του εφεσειοντα ήθελε να εξασφαλίσει με τη νομιμοποίηση.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η έφεση αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

5

Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.